

ISSAI 21 – Principes van transparantie en rekenschap – richtlijnen en goede praktijken

Vertaling

INHOUD

Inleiding	4
Doelstellingen	4
Principes	4
Principe 1 - Rekenkamers moeten hun taken uitvoeren binnen een wettelijk kader dat rekenschap en transparantie verzekert.	4
Goede praktijken	4
Principe 2 - Rekenkamers moeten hun mandaat, taken, missie en strategie openbaar maken.	5
Goede Praktijken	5
Principe 3 - Rekenkamers moeten objectieve en transparante auditstandaarden, - procedures en -methoden aannemen.	5
Goede praktijken	6
Principe 4 - Rekenkamers moeten hoge integriteits- en ethische standaarden toepassen op personeel van alle niveaus.	6
Goede praktijken	7
Principe 5 - Rekenkamers moeten ervoor zorgen dat deze rekenschaps- en transparantiebeginselen niet geschonden worden als ze opdrachten delegeren.	7
Goede praktijken	7
Principe 6 - Rekenkamers moeten hun activiteiten op een zuinige, efficiënte, doeltreffende manier beheren en in overeenstemming met de wet en regelgeving, en rapporteren daarover in het openbaar.	8
Goede praktijken	8
Principe 7 - Rekenkamers moeten openbaar rapporteren over hun auditbevindingen en algemene conclusies bij overheidsactiviteiten.	9
Goede praktijken	9
Principe 8 - Rekenkamers moeten tijdig en uitgebreid over hun activiteiten en auditbevindingen communiceren via de media, websites en op andere manieren.	10
Goede praktijken	10
Principe 9 - Rekenkamers moeten gebruik maken van extern onafhankelijk advies om de kwaliteit en geloofwaardigheid van hun werk te verhogen.	11
Goede praktijken	11

ISSAI 21

De Internationale Standaarden voor Rekenkamers, ISSAI, worden uitgevaardigd door de Internationale Organisatie voor Rekenkamers, INTOSAI. Voor meer informatie, bezoek www.issai.org

INTOSAI

Principes van transparantie en reken- schap – richtlijnen en goede praktijken

Inleiding

Doelstellingen

ISSAI 20 schuift de principes van transparantie en rekenschap vooruit om rekenkamers te helpen het goede voorbeeld te geven met hun eigen bestuur en praktijken.

De goede praktijken in dit document zijn enkele voorbeelden van praktijken van rekenkamers die te maken hebben met transparantie en rekenschap. Om het gebruiksvriendelijker te maken, herhaalt dit document ook steeds de bepalingen rond de principes van ISSAI 20 in schuine druk.

Dit is geen afgewerkt document. Rekenkamers worden aangemoedigd om hun ervaring te delen, naarmate hun praktijken van verder evolueren en nieuwe methoden ontwikkeld worden.

Principes

Principe 1 - Rekenkamers moeten hun taken uitvoeren binnen een wettelijk kader dat rekenschap en transparantie verzekert.

- *Rekenkamers moeten beschikken over richtinggevende wetgeving en regelgeving die hun verantwoordings- en rekenschapsplicht vastlegt.*
- *Dergelijke wetgeving en regelgeving beslaat doorgaans (1) de auditbevoegdheid, het auditdomein en de taken van de rekenkamer, (2) voorwaarden rond de benoeming en het ontslag van het hoofd van de rekenkamer en leden van collegiale rekenkamers, (3) de functionele en financiële managementvoorwaarden van de rekenkamer, (4) de tijdige publicatie van auditrapporten, (5) het toezicht op de activiteiten van de rekenkamer, en (6) het evenwicht tussen openbare toegang tot informatie en de vertrouwelijkheid van auditbewijsmateriaal en andere informatie over de rekenkamers.*

Goede praktijken

- De meeste websites bieden een hoofding getiteld “Wetgeving” of “Wettelijk mandaat” aan, waarin de details uiteengezet worden van het wettelijke kader waarbinnen de rekenkamer werkzaam is. Rechtstreekse links naar de relevante documenten worden bijgevoegd.
- Sommige rekenkamers bieden gedetailleerde verwijzingen in de wetgeving aan naar transparantie- en rekenschapsprincipes. Sommige rekenkamers verwijzen naar transparantie- en rekenschapsregels die van toepassing zijn op hun auditeur-generaal.
- De wetgeving van sommige rekenkamers garandeert dat het parlement en de burger toegang hebben tot documenten van de rekenkamer. Bij één bepaalde rekenkamer bevat de wetgeving een allesomvattende lijst van redenen om bepaalde informatie niet vrij te geven.
- Sommige rekenkamers volgen het voorbeeld van de “Code van goede praktijken voor transparantie in monetair en financieel beleid” van het IMF, die aangenomen is in 1999.

Principe 2 - Rekenkamers moeten hun mandaat, taken, missie en strategie openbaar maken.

Rekenkamers maken hun mandaat, missies, organisatie, strategie en verhouding tot diverse belanghebbers, inclusief de wetgevende en uitvoerende macht, beschikbaar voor de burgers.

- *De voorwaarden voor de benoeming, herbenoeming, pensionering en ontslag van het hoofd van de rekenkamer en de leden van collegiale rekenkamers moeten openbaar worden gemaakt.*
- *Rekenkamers worden aangemoedigd om basisinformatie over hun mandaat, taken, missie, strategie en activiteiten openbaar te publiceren in zowel hun nationale taal/talen als in een van de officiële talen van INTOSAI.*

Goede Praktijken

- De meeste rekenkamers publiceren de details van hun mandaat, taken, missie en strategie.
- Sommige rekenkamers leggen een verklaring af om aan te geven of ze al dan niet bevoegd zijn om beslissingen te nemen over toekomstige audits (bv. als andere instanties daarvoor bevoegd zijn zoals bij middelen buiten de begroting en in de veiligheidssector).
- Eén bepaalde rekenkamer beschikt over een reeks “fact sheets” in heel praktische termen om parlementsleden en andere belanghebbenden te helpen de taken van de rekenkamer te begrijpen (bv. hoe het team van de auditeur-generaal een performantie-audit uitvoert).
- Verscheidene rekenkamers maken informatie over hun taken en activiteiten beschikbaar op hun website, alsook via informatieve brochures, en doen dat in twee of méér officiële talen van INTOSAI.
- Sommige rekenkamers bieden de informatie aan in andere talen dan hun officiële nationale taal/talen.

Principe 3 - Rekenkamers moeten objectieve en transparante auditstandaarden, -procedures en -methoden aannemen.

- *Rekenkamers moeten standaarden en methodes aannemen die overeenstemmen met de fundamentele auditprincipes van INTOSAI, uitgewerkt in de Internationale Standaarden voor Rekenkamers (ISSAI).*
- *Rekenkamers moeten bekendmaken welke standaarden en methodes dat zijn en hoe ze die hanteren.*
- *Rekenkamers moeten de scope van de auditactiviteiten, die zij uitvoeren binnen hun mandaat en op basis van hun risicoanalyses en planningsprocedures, bekendmaken.*
- *Rekenkamers moeten communiceren met de geauditeerde instantie over de indicatoren waarop zij hun oordelen zullen baseren.*
- *Rekenkamers moeten de geauditeerde instantie op de hoogte houden van de onderzoeksvragen, methoden en bevindingen van hun audits.*
- *De auditbevindingen van rekenkamers moeten onderhevig zijn aan tegensprekelijkheidsprocedures en de geauditeerde instantie moet steeds het recht hebben om de aanbevelingen van rekenkamers te bespreken of erop te reageren.*

- *Rekenkamers moeten beschikken over doeltreffende opvolgingsprocedures en rapporteren over hun aanbevelingen om te garanderen dat de geauditeerde instanties op gepaste wijze omgaan met hun opmerkingen en aanbevelingen, alsook die van het parlement (ISSAI 10 over onafhankelijkheid – principe 7).*
- *De opvolgingsprocedures van rekenkamers moeten de geauditeerde instantie toelaten zelf informatie te delen over hun bijsturingen of over redenen om niet bij te sturen.*
- *Rekenkamers moeten een gepast kwaliteitsborgingsysteem toepassen voor hun auditactiviteiten en rapportering en moeten dat systeem regelmatig onafhankelijk laten evalueren.*

Goede praktijken

- Alle rekenkamers die bevraagd zijn, passen dit principe toe. Verder hebben sommige rekenkamers naast de ISSAI-standaarden bijkomende handreikingen, functionele richtlijnen, hulpmiddelen en handleidingen gecreëerd.
- Wat betreft de strikte opvolging van aanbevelingen door rekenkamers, kunnen drie voorbeelden aangevoerd worden:
- Eén bepaalde rekenkamer heeft een “statusverslag” toegevoegd aan haar periodieke rapporten aan het parlement, waarin een evaluatie gegeven wordt van wat de overheid precies gedaan heeft met de aanbevelingen uit eerder gepubliceerde performantie-auditrapporten.
 - Een andere rekenkamer wijdt het tweede deel van haar jaarrapport aan “opvolging van aanbevelingen van de rekenkamer” en heeft performantie-indicatoren uiteengezet waarmee gemeten wordt hoeveel aanbevelingen daadwerkelijk zijn opgevolgd.
 - Een derde rekenkamer verwijst in het jaarlijkse rekeningrapport aan het parlement naar de belangrijkste aanbevelingen uit alle auditrapporten van dat jaar.
- Enkele rekenkamers:
 - publiceren hun auditmethoden op hun website, inclusief hun performantie- en financiële audithandleidingen, evenals functionele audithandleidingen en –hulpmiddelen.
 - publiceren een lijst met geplande performantie-audits op hun website.
 - voegen de reactie van de geauditeerde instantie op hun openbare auditrapporten toe.
 - houden regelmatig externe peerreviews om te verzekeren dat hun kwaliteitsborgingsysteem goed ontworpen is en doeltreffend werkt. Rekenkamers organiseren ook praktijkenbeoordelingen van hun audits. De resultaten van de peerreviews en de samenvattingen van de praktijkenbeoordelingen worden gepubliceerd op de website, het jaarrapport of in een andere publicatie.
- Eén bepaalde rekenkamer heeft een systematische vergelijking gemaakt om te verzekeren dat de interne auditrichtlijnen genoeg overeenstemmen met de ISSAI-standaarden. De rekenkamer heeft er een performantie-doelstelling van gemaakt om haar interne auditrichtlijnen aan te passen ten laatste 12 maanden nadat talrijke nieuwe ISSAI-standaarden gepubliceerd zijn als voorontwerp.

Principe 4 - Rekenkamers moeten hoge integriteits- en ethische standaarden toepassen op personeel van alle niveaus.

- *Rekenkamers moeten ethische regels of codes, beleidslijnen en praktijken hanteren die overeenkomen met ISSAI 30, Ethische Code. Die ethiek wordt uitvoerig besproken in de Internationale Standaarden voor Rekenkamers (ISSAI).*
- *Rekenkamers moeten interne belangenconflicten en corruptie voorkomen en hun activiteiten moeten legaal en transparant zijn.*

- *Rekenkamers moeten ethisch goed gedrag promoten doorheen de hele organisatie.*
- *De ethische vereisten en verplichtingen voor auditers, magistraten (in een Napoleonisch model), ambtenaren en anderen moeten worden gepubliceerd.*

Goede praktijken

- De rekenkamer neemt een reeks waarden, een ethische code en een professioneel gedrag aan als leidraad bij haar werk.
- De rekenkamer verbindt zich ertoe zuinig en transparant te zijn en de hoogste ethische standaarden te hanteren wat betreft financiële administratie. Eén bepaalde rekenkamer publiceert de reis- en verblijfkosten van het hoofd van de rekenkamer en het bestuur.
- Bij twee rekenkamers tekent de auditor aan het begin van elke audit een verklaring waarin staat dat er geen sprake is van belangenconflicten en die verklaring kan worden beoordeeld en besproken door het bestuur.
- Zo hebben ook een aantal rekenkamer een ethisch charter aangenomen voor hun magistraten en een ethische commissie opgericht.
- Sommige rekenkamers zijn verplicht om hun leden van bepaalde taken af te halen als er sprake is van persoonlijke belangen.
- Eén rekenkamer heeft in haar auditrapport een situatie vermeld waarbij sprake was van een belangenconflict, alsook de stappen die door de rekenkamer ondernomen zijn om te verzekeren dat de werknemer in kwestie niet betrokken was bij of toegang had tot de documenten en activiteiten van die audit.
- In sommige gevallen zijn magistraten ethisch verplicht om een eed af te leggen en patrimoniale verklaringen te registreren.

Principe 5 - Rekenkamers moeten ervoor zorgen dat deze rekenschaps- en transparantiebeginselen niet geschonden worden als ze opdrachten delegeren.

- *Rekenkamers moeten ervoor zorgen dat uitbestedingscontracten deze rekenschaps- en transparantieprincipes niet schenden.*
- *Uitbesteding van expertise en auditactiviteiten aan externe instanties, hetzij in de openbare, hetzij in de private sector, valt onder de verantwoordelijkheid van de rekenkamer en is onderhevig aan ethische beleidslijnen (i.h.b. belangenconflicten) en beleidslijnen die garant staan voor integriteit en onafhankelijkheid.*

Goede praktijken

- De regels voor het afsluiten van contracten zijn door sommige rekenkamers zorgvuldig gepreciseerd en bevatten een verklaring over mogelijke belangenconflicten door de deskundige aan wie uitbesteed wordt.
- Eén rekenkamers publiceert op haar website alle contracten die het aangaan is voor geldsommen van meer dan \$10.000.

Principe 6 - Rekenkamers moeten hun activiteiten op een zuinige, efficiënte, doeltreffende manier beheren en in overeenstemming met de wet en regelgeving, en rapporteren daarover in het openbaar.

- *Rekenkamers moeten goede managementpraktijken hanteren, inclusief gepaste interne beheersing van hun financieel management en activiteiten. Dat kan interne audits en andere maatregelen inhouden, zoals beschreven in INTOSAI GOV 9100.*
- *De jaarrekeningen van rekenkamers moeten worden gepubliceerd en onderhevig zijn aan externe onafhankelijke audit of evaluaties door het parlement.*
- *Rekenkamers moeten beoordelingen maken en rapporteren over hun activiteiten en performantie op alle vlakken, zoals financiële audits, rechtmatigheidsaudits, gerechtelijke activiteiten (voor rekenkamers van het Napoleontisch model), performantie-audits, programma-evaluatie en conclusies over overheidsactiviteiten.*
- *Rekenkamers moeten de nodige vaardigheden en competenties onderhouden en ontwikkelen om hun missie te volbrengen en hun taken te vervullen.*
- *Rekenkamers moeten hun toegewezen budget publiceren en rapporteren over de herkomst van hun financiële middelen (toewijzing door het parlement, algemene begroting, Ministerie van Financiën, agentschappen, vergoedingen en over de manier waarop ze gebruikt worden.*
- *Rekenkamers moeten controles uitvoeren naar en rapporteren over de efficiëntie en doeltreffendheid waarmee zij hun financiële middelen gebruiken.*
- *Rekenkamers kunnen ook gebruik maken van auditcomités, bestaande uit een meerderheid van onafhankelijke leden, om hun financieel management en hun rapporteringsprocedures te beoordelen en verbeteren.*
- *Rekenkamers kunnen gebruik maken van performantie-indicatoren om de waarde van hun auditwerk voor het parlement, de burgers en andere belanghebbenden in te schatten.*
- *Rekenkamers moeten op de hoogte blijven van hun publieke zichtbaarheid, resultaten en impact via externe feedback.*

Goede praktijken

- Enkele rekenkamers geven vele voorbeelden van hun performantie-indicatoren.
- Sommige rekenkamers hebben rapporten gepubliceerd over dit onderwerp.
- Enkele van de indicatoren die gehanteerd worden:
 - Aantal performantie-rapporten (activiteit)
 - Mate van de uitvoering van het auditplan door de rekenkamer
 - Mate waarin aanbevelingen toegepast worden
 - Financiële en niet-financiële voordelen ten gevolge van de toepassing van aanbevelingen
 - Aantal getuigenissen/presentaties voor het parlement
 - Doorlooptijden van de afwerking van auditrapporten
- Een aantal rekenkamers maken gebruik van externe feedback via raadplegingen van de website, enquêtes naar de tevredenheid van belanghebbenden, de media.
- Sommige rekenkamers:
 - Beschikken over een verplichte reeks opleidingen om te verzekeren dat het personeel de nodige vaardigheden en kennis bezitten om hun audittaken uit te voeren.
 - Beschikken over formele opleidingsovereenkomsten met beroepsinstellingen.

- Publiceren een jaarlijks performantie-rapport waarin een aantal performantie-indicatoren en –resultaten uiteengezet worden, met een bladzijde die de verwezenlijkingen van dat jaar weergeeft en aangeeft waar nog ruimte voor verbetering bestaat. Het rapport bevat een samenvattende tabel met de doelstellingen en eigenlijke verwezenlijkingen voor dat jaar. Voorbeelden van performantie-indicatoren zijn o.a. het tempo waaraan aanbevelingen toegepast worden en het aantal parlementaire hoorzittingen en briefings. In het rapport staan verder nog de resultaten van enquêtes naar de tevredenheid van belanghebbenden (parlementsleden, ministeries en staatsbedrijven), de financiële performantie die een beeld geeft van de kosten van de activiteiten, vergoedingen en geauditeerde jaarrekeningen.
- Sommige rekenkamers beschikken over een audit- en risicocomité.
- Eén bepaalde rekenkamer stelt zich performantie-doelstellingen gebaseerd op het resultaat van een externe beoordeling van een steekproef aan rapporten. De rapporten van die rekenkamer aan het parlement over klachten en performantie-auditresultaten wordt geëvalueerd door erkende academische experts. Externe communicatiespecialisten beoordelen de kwaliteit van de presentatie in de rapporten. De rekenkamer rapporteert over haar performantie-doelstellingen in haar jaarrapport.

Principe 7 - Rekenkamers moeten openbaar rapporteren over hun auditbevindingen en algemene conclusies bij overheidsactiviteiten.

- *Rekenkamers moeten hun auditconclusies en –aanbevelingen publiceren, tenzij ze beschouwd worden als van vertrouwelijke aard door specifieke wetgeving of regelgeving.*
- *Rekenkamers moeten rapporteren over de opvolgingsmaatregelen die zijn genomen naar aanleiding van hun aanbevelingen.*
- *Rekenkamers die als rechtbanken functioneren, moeten rapporteren over de sancties en straffen die uitgevaardigd zijn tegen rekenplichtigen.*
- *Rekenkamers moeten ook openbaar rapporteren over de algemene resultaten van hun audits, bijvoorbeeld de uitvoering van de algemene begroting door de overheid, de financiële toestand en verrichtingen, algemene financiële vooruitgang en professionele capaciteit, als dat binnen hun wettelijk kader past.*
- *Rekenkamers moeten sterke banden onderhouden met de relevante parlementaire comités, zodat ze kunnen helpen om hun begrip van auditverslagen en –conclusies te vergroten en gepast te reageren.*

Goede praktijken

- Rekenkamers (van het Napoleontische of andere modellen) rapporteren over het aantal mogelijke misdrijven die aan het licht gebracht zijn door hun audits.
- De meeste rekenkamers die bevestigd zijn, erkennen dat het noodzakelijk is om de resultaten van hun audits te publiceren en om toegang aan te bieden tot andere publicaties. Die publicaties kunnen doorzocht worden aan de hand van verschillende criteria: jaartal, agentschappen/instanties, onderwerp, etc.
- Sommige rekenkamers bieden samenvattingen van rapporten aan. Eén website biedt “e-mail updates” aan die abonnees via e-mail toegang verschaffen tot de recentste publicaties.
- In de meeste landen stelt het hoofd van de rekenkamer de rapportbevindingen (alle of een selectie) voor aan parlementaire commissies en in sommige landen aan de koning of president.

- Het hoofd van één bepaalde rekenkamer gaat elk jaar persoonlijk de dialoog aan met groepen externe belanghebbenden (de wetgevende macht, de uitvoerende macht, gemeenteraadsleden en burgemeesters) over zijn/haar conclusies en de resultatenanalyse van de audits. Diezelfde rekenkamer beschikt ook over openbare rekeningencommissies die ze een opleiding financieel management aangeboden heeft, zodat ze beter in staat zijn de auditrapporten te begrijpen en om de eerlijkheid ten aanzien van de geauditeerde te vergroten.
- Enkele rekenkamers delen brieven rond aan nieuwe parlementsleden waarin benadrukt wordt wanneer de regering geen actie ondernomen heeft ondanks aanbevelingen in eerdere rapporten. Dit wordt na elke verkiezing gedaan, aangezien er dan veel nieuwe parlementsleden zijn.
- Het hoofd van de rekenkamer neemt regelmatig deel aan zowel informele als formele vergaderingen met de voorzitters en leden van parlementaire commissies en met afgevaardigden van minister of geauditeerde instanties. Die vergaderingen bieden het hoofd van de rekenkamer de kans om de rol en het mandaat van de rekenkamer uit te leggen en om de eisen van de verschillende commissies beter te begrijpen, alsook de kwesties en risico's waarmee geauditeerde instanties geconfronteerd worden. Een bepaalde rekenkamer heeft de parlementsleden een handreiking aangeboden, getiteld "overheidsuitgaven beoordelen" om hen te helpen bij die taak. De handreiking is een poging om de procedure minder ingewikkeld te maken en bevat aanbevolen vragen die parlementsleden kunnen stellen aan ministeries en agentschappen.
- Sommige rekenkamers hebben een mandaat dat hen het recht geeft hun mening te geven over de ontwerpbegroting.
- Sommige rekenkamers geven hun mening over zeer grootschalige infrastructuurprojecten.
- Enkele rekenkamers communiceren met overheidsinstanties die corruptie bestrijden.

Principe 8 - Rekenkamers moeten tijdig en uitgebreid over hun activiteiten en auditbevindingen communiceren via de media, websites en op andere manieren.

- *Rekenkamers moeten openlijk communiceren met de media of andere geïnteresseerde partijen over hun activiteiten en auditbevindingen en moeten zichtbaar zijn op het openbare speelveld.*
- *Rekenkamers moeten publieke en academische interesse naar hun belangrijkste conclusies aanmoedigen.*
- *Samenvattingen van auditverslagen en gerechtelijke uitspraken moeten beschikbaar zijn in een van de officiële talen van INTOSAI, alsook in de nationale taal/talen.*
- *Rekenkamers moeten hun audits tijdig starten en uitvoeren, en moeten er tijdig over rapporteren. Het komt de transparantie en rekenschap ten goede als het auditwerk en de betrokken informatie niet achterhaald zijn.*
- *Rapporten van rekenkamers moeten beschikbaar en begrijpelijk zijn voor het brede publiek aan de hand van verscheidene hulpmiddelen (bijvoorbeeld samenvattingen, grafische voorstellingen, videopresentaties, persberichten).*

Goede praktijken

- Rapporten van rekenkamers zijn beschikbaar op hun websites.
- Rekenkamers houden persconferenties nadat ze een auditrapport publiceren zodat ze de context ervan kunnen duiden.

- Rekenkamers gedragen zich proactief ten opzichte van het maatschappelijke middenveld. Sommige rekenkamers laten hun rapporten nalezen door communicatiedeskundigen om te verzekeren dat ze in duidelijke en verstaanbare taal geschreven zijn.
- Eén rekenkamer heeft een mediaportaal waar journalisten en andere geïnteresseerden informatie kunnen vinden over de rekenkamer, alsook nieuwsberichten, verklaringen, speeches en relevante achtergrondinformatie.
- Eén rekenkamer gebruikt een gelijkaardig portaal. Voor elke publicatie van de rekenkamer zijn persberichten, speeches, samenvattingen en artikels beschikbaar.
- Eén bepaalde rekenkamer beschikt over een toegewijde woordvoerder/woordvoerster die als aanspreekpunt voor de media fungeert. Bovendien organiseert de rekenkamer regelmatig sessies met de belangrijkste mediahuizen zodat ze beter in staat zijn om de auditrapporten te begrijpen en zodat ze hun artikels publiceren in de juiste context.
- Het hoofd van één rekenkamer vergadert regelmatig met een journalist op de persconferentie ter gelegenheid van de publicatie van een auditrapport en geeft hem/haar exclusieve interviews. Hij vergadert ook met parlementsleden om de interne begroting van de rekenkamer te duiden en om het rapport over de planning en prioriteiten, het performantie-rapport en de managementpraktijken van de rekenkamer te bespreken.

Principe 9 - Rekenkamers moeten gebruik maken van extern onafhankelijk advies om de kwaliteit en geloofwaardigheid van hun werk te verhogen.

- *Rekenkamers moeten de Internationale Standaarden voor Rekenkamers (ISSAI) naleven en voortdurend bijleren via externe begeleiding of expertise streven.*
- *Rekenkamers kunnen een beroep doen op een externe onafhankelijke evaluatie van hun activiteiten en hun toepassing van de standaarden. Daartoe kunnen ze gebruik maken van peerreview.*
- *Rekenkamers kunnen gebruik maken van externe experts om onafhankelijk deskundig advies te verkrijgen, inclusief advies over technische materie betreffende audits.*
- *Rekenkamers moeten openbaar rapporteren over de resultaten van peerreviews en onafhankelijke externe evaluaties.*
- *Rekenkamers kunnen voordeel halen uit gezamenlijke of parallelle audits.*
- *Rekenkamers kunnen bijdragen aan de verbetering van de professionele capaciteit van het financieel management door de kwaliteit van hun werk te verhogen.*

Goede praktijken

- Enkele rekenkamers hebben zich onderworpen aan peerreviews en de resultaten zijn gepubliceerd op hun website.
- Rekenkamers krijgen advies van een aantal commissies waarin externe leden zetelen. Die leden zijn deskundigen met relevante expertise, bijvoorbeeld vertegenwoordigers van milieuverenigingen, de academische gemeenschap, voormalige ambtenaren en boekhoudmaatschappijen uit de privésector.
- Rekenkamers maken gebruik van beoordelingen door experts (o.a. voor domeinen die technische zaken bevatten en te maken hebben met audits) of academische feedback en maatstaven: informatiesystemen en actuariële berekeningen.
- Verscheidene rekenkamers nemen deel aan joint audits voor milieukwesties.

- Een andere rekenkamer laat haar rechtmatigheidsaudits beoordelen door de nationale Independent Regulatory Board for Auditors en haar performantie-audits door een internationaal peerreviewteam voor rekenkamers.
- Een aantal rekenkamers werken samen aan audits met regionale rekenkamers als de auditdoelstellingen, -normen en -programma's overlappen. De auditteams rapporteren individueel aan hun eigen wetgevende macht. Voorbeelden van dergelijke samenwerkingen zijn aboriginalkwesties, zoals de voorzieningen voor kinderen in de reservaten en voor de gezondheidssector.
- Eén bepaalde rekenkamer heeft een onafhankelijk panel opgericht dat haar duurzame en milieuontwikkelingspraktijken evalueert en aanbevelingen formuleert om die mogelijk te versterken.
- Eén rekenkamer gebruikt externe consultants om haar "algehele kwaliteitsborging" te evalueren of "klantenbeoordelingen" opmaakt. Dat houdt in dat er interviews afgenomen worden met toplieden en belangrijke contactpersonen bij de geauditeerde ministeries en overheidsinstanties, alsook met andere belanghebbenden.
- Sommige rekenkamers onderhouden hun banden met universiteiten om de kwaliteit van hun werk te verbeteren.
- Sommige rekenkamers beschikken over formele procedures, waarmee de burger specifieke klachten kan